

Targi Książki Historycznej w Warszawie

Nr 25 (88) Rok IV

Józefów, 29 listopad 2012

www.andriollowka.pl

WARSZAWA

W dniach 29.11.–02.12.2012 r. w godz. od 10.00 do 18.00 w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim w Warszawie (plac Zamkowy 4) odbędą się, organizowane już po raz dwudziesty pierwszy przez Porozumienie Wydawców Książki Historycznej – Targi Książki Historycznej.

Podczas targów swoją ofertę zaprezentuje ponad dwustu dwudziestu wystawców z całej Polski: wydawcy książek historycznych, wydawnictwa muzealne, wydawnictwa biblioteczne, instytucje kultury, producenci gier planszowych i strategicznych, producenci filmowi. Oprócz rekordowej liczby wystawców, gwarantujących największy dostępny na polskim rynku wybór książek historycznych, nowością w tym roku będą wydawnictwa zagraniczne. Po raz pierwszy, przy współpracy z Białoruskim Towarzystwem Historycznym, zorganizowany zostanie Salon Książki Białoruskiej, na którym swoją ofertę będzie prezentowało dziesięciu wydawców białoruskich. Będziemy gościć również jedno wydawnictwo z Rosji. Po raz pierwszy udział w Targach wezmą wydawcy faksymiliów, dający możliwość obejrzenia doskonałych kopii największych dzieł historycznych, takich, jak na przykład „Biblia Gutenberga”. W tym roku na Targach będzie można znaleźć szeroką ofertę książek z zakresu historii alternatywnej, dzięki nowym wydawnictwom, które do tej pory nie uczestniczyły jeszcze w TKH. Dla odwiedzających nowością będą również stoiska z filmami historycznymi. Organizatorzy Targów przygotowali również wiele atrakcji dla dzieci (warsztaty, lekcje muzealne, gry i zabawy, czytanie baśni i legend). W ramach tegorocznych Targów odbędą się: III Salon Książki Muzealnej, II Salon Bibliotek, I Salon Książki Białoruskiej.

Targom jak zawsze towarzyszyć będą liczne imprezy: spotkania autorskie, promocje książek, pokazy grup rekonstrukcyjnych, po-

kazy historycznych filmów fabularnych, spacer historyczne.

W programie XXI TKH między innymi:

- spotkania ze znanymi historykami i autorami książek historycznych (m.in. Władimir Bieszanow),
- panele dyskusyjne (np. „Varsaviana w dobie kryzysu”),
- spacer historyczne (prowadzenie: Sławomir Koper, Iwona Kienzler),
- projekcje historycznych filmów fabularnych na stulecie Uniwersalu (m.in. *Gladiator*, *Na Zachodzie bez zmian*, *Robin Hood*),
- pokazy grup rekonstrukcyjnych (Chorągiew Rycerstwa Ziemi Zakroczymskiej, Klub Miłośników Historii „Warszawa”, GRH „Suomen Armeija”),
- wystawa zabawek historycznych,
- wystawa o hutnictwie sprzed 2 tysięcy lat z okolic Warszawy,
- pokazy gier planszowych o tematyce historycznej i militarnej,
- gry i atrakcje dla najmłodszych,
- lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży.

Jak co roku targom towarzyszyć będzie ogłoszenie wyników konkursu o Nagrodę KLIO i wręczenie nagród na najlepszą książkę historyczną. Członkami znanego jury są profesorowie: Tomasz Szarota, Jan Kieniewicz, Tomasz Kizwalter, Henryk Samsonowicz, Janusz Tazbir oraz redaktorzy: Marian Turski i Tomasz Łubieński. Ogłoszenie ostatecznych wyników Nagrody KLIO i wręczenie nagród nastąpi podczas otwarcia XXI Targów Książki Historycznej 29.11.2012 r. o godzinie 12.00 w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie.

Zapraszamy do odwiedzenia Arkad Kubickiego podczas trwania Targów oraz do udziału w oficjalnym otwarciu Targów. Szczegółowy program imprez targowych zostanie przedstawiony w dodatku targowym do „Gazety Wyborczej”, który ukaże się 29.11.2012 r. oraz pod adresem www.pwkh.pl. Wstęp na Targi Książki Historycznej i wszystkie imprezy towarzyszące jest bezpłatny.

Ewa Kucińska
Komisarz Targów Książki Historycznej

WARSZAWA - MIŃSK MAZOWIECKI

Zapowiedź wydawnicza. Na początku stycznia 2013 r. mińska Oficyna Wydawnicza Zbroja oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie wydadzą książkę Bogusława Szwedy **Powstańcy styczniowi odznaczeni Orderem Wojennym Virtuti Militari**. Publikacja przybliży sylwetki 59 powstańców, których za okazane męstwo Niepodległa Polska nagrodziła orderami Virtuti Militari. Wielu z nich odniosło ciężkie rany na polu walki. Mimo tego prowadzili aktywne życie, zarówno zawodowe, jak i publiczne. Niektórzy byli twórcami, jak np. bezręki artysta malarz i poeta Ludwik Benedyktowicz.

Przy pisaniu pracy autor wykorzystał archiwa i bogatą literaturę przedmiotu. Książkę wzbogacają liczne ilustracje, wykazy, indeksy i bibliografia.

Wiktor Cygan
Oficyna Wydawnicza Zbroja

WARSZAWA - JÓZEFÓW

Podczas Targów Książki Historycznej w Warszawie Wydawnictwo Świdermajer na stoisku nr 63 poleca nowości 2012:

Robert Lewandowski, **Twórcy stylu świdermajer**. Gdzie i kiedy powstała nadświdrzańska architektura letniskowa znana jako świdermajer? Kto był jej twórcą, w jaki sposób się rozwijała? Dlaczego stanowi ona lokalne *genius loci*? Na te pytania uzyskamy odpowiedź w prezentowanej książce, której druga część zawiera bogaty materiał ilustracyjny.

W bibliografii dotyczącej historii świdermajerów, czyli drewnianej architektury linii otwockiej, jest to pierwsze opracowanie, które jednocześnie przedstawia historię nadświdrzańskiej architektury oraz współczesnych jej twórców.

Robert Lewandowski, **Kronenberg, Andriolli i wilegiatura, czyli podwarszawskie letniska linii otwockiej**. W drugiej połowie XIX w. Warszawa przeżywała burzliwy rozwój demograficzny i gospodarczy, a wyjazd z przeludnionego miasta stawał się nie tylko modny, ale również konieczny. Głównymi autarami *wilegiaturowego* zamieszkania na odcinku od Wawra do Otwocka byli Leopold Kronenberg (1812-1878) oraz Elwiro Michał Andriolli (1836-1893). W bibliografii dotyczącej podwarszawskich letnisk linii otwockiej jest to pierwsze opracowanie, które zarysowuje historię letnisk Anin, Międzylesie, Radość, Zbójna Góra, Miedzeszyn, Falenica, Michalin, Emilianów, Józefów, Świder i Otwock na tle rozwijającej się XIX-wiecznej wilegiatury. Książka jest bogato ilustrowana unikalnymi fotografiami i mapami, wyjaśnia określenia fenomen stylu nadświdrzańskiego oraz stereotyp świdermajer.

Uzdrowisko A. Górewicza. Otwock, Warszawa [1927?], reprint. Przepiękne uzdrowisko otoczone zachwycającym parkiem z unikalnymi roślinami. Wewnątrz wytworne urządzenia przystosowane do wszelkich wymagań kuracjuszy. Pokoje gościnne obszerne, słoneczne i wyposażone w „okna weneckie”. Służba wyszkolona, kuchnia francuska. Dla gości kort tenisowy i taras do kąpieli słonecznych na dachu budynku. Krótko mówiąc: „Wytworne towarzystwo spędza week-end’y latem i zimą w uzdrowisku A. Górewicza w Otwocku”. Tak było...

Letniska Falenickie, Warszawa 1938, reprint. Książka jest kopalnią wiedzy o podwarszawskich letniskach Anin, Międzylesie, Radość, Zbójna Góra, Miedzeszyn, Falenica, Michalin, Emilianów, Józefów, Świder. Każdy rozdział zawiera zwięzły opis letniska, niezbędne informacje dotyczące życia społecznego, a także listę pensjonatów oraz spis abonentów telefonicznych. Książka poszukiwana przez czytelników zajmujących się lokalną historią oraz przez varsavianistów.

Robert Beller, **Andriolli bibliografia podmiotowo-przedmiotowa** (tom 1). Elwiro Michał Andriolli (1836-1893) jeden z najbardziej znanych ilustratorów drugiej połowy XIX w. Uczestnik powstania styczniowego, który uwielbiał pamiątki historii i piękno przyrody. Wizjoner i pragmatyczny nadświdrzański kolonizator. Wielki miłośnik muzyki Stanisława Moniuszki, obrazów Jana Matejki oraz twórczości Adama Mickiewicza. Autor najbardziej znanych ilustracji do *Pana Tadeusza*. Z inicjatywy biograficznego Muzeum Elwiro Michała Andriollego w Józefowie powstaje wielotomowa bibliografia dotycząca twórczości patrona muzeum. Pierwszy tom bibliografii podmiotowo-przedmiotowej obejmuje *Druki zwarte* oraz *Warszawskie tygodniki ilustrowane* („Tygodnik Ilustrowany”, „Kłosa”, „Biesiada Literacka”).

Paweł Grądziel
Wydawnictwo Świdermajer

JÓZEFÓW

Bibliografia Andriollego. Elwiro Michał Andriolli (1836–1893), według metryki chrztu Elwiron Michał Andriolli, według oficjalnych dokumentów Elwiro (Elwir) Michał Andriolli, Elwiro (Elwir) Andriolli lub Elwiro Franciewicz Andriolli, znany również jako Michał Elwiro Andriolli, Michał Andriolli lub Michał Franciewicz Andriolli jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych ilustratorów literatury polskiej i obcej w drugiej połowie XIX wieku. Artysta urodził się w Wilnie, był wielkim miłośnikiem muzyki Stanisława Moniuszki, obrazów Jana Matejki oraz twórczości Adama Mickiewicza. W 1863 r. uczestniczył w powstaniu styczniowym, po którym został zesłany w głąb Rosji. Andriolli żył i pracował w różnych krajach. Od 1871 r. jego losy były związane z Warszawą, a także z obszarami południowo-wschodniego Mazowsza. Należą do nich dzisiejsze miasta: Mińsk Mazowiecki, Kałuszyn, Karczew, Otwock i Józefów oraz trochę odleglejszy Nałęczów, gdzie w 1893 r. Andriolli zmarł i został pochowany.

Na przestrzeni lat życiem i twórczością Andriollego zajmowali się (oprócz encyklopedystów, dziennikarzy oraz współczesnych artystów znajomych, przyjaciół i redaktorów) m.in.: Henryk Piątkowski i Henryk Dobrzycki (1904), Maria Gerson-Dąbrowska (1925), Tadeusz Jabłoński (1932, 1935), Janina Wiercińska (1955, 1976, 1981), Albert Lichanow (1957, 1960, 1963), Andrzej Banach (1959), Ludwik Grajewski (1972), Stanisław Szymański (1978, 1981), Gabriela Socha (1988), Galina Isupowa (1993, 2010), Jan Tabencki (1994, 1998), Laima Simkunaite (2000), Stefan Kociński (2004), Maria Sikorska (2004), Robert Lewandowski (2006, 2009, 2010, 2011, 2012), Piotr Kibort (2006, 2011), Franco Ottaviani (2007), Joanna Janicka (2009), Ewgenija Sazanowa (2012), Rita Pedroti (2012). Próby różnego skatalogowania prac Andriollego podejmowali dotychczas m.in.: Henryk Dobrzycki (1904), Ludwik Grajewski (1972), Stanisław Szymański (1978), Gabriela Socha (1988), Robert Lewandowski (2010), Galina Isupowa (2010).

Celem przedsięwzięcia – serii wydawniczej, pod wspólnym umownym tytułem *Bibliografia Andriollego*, jest jak najpełniejsze udokumentowanie życia i twórczości epigona romantyzmu i prekursora pozytywizmu, artysty, którego ilustracjami „czytano” i zapamiętywano książki, artysty, który bogatą twórczością wpływał na wyobraźnię wielu narodów, a do dnia dzisiejszego pozostaje w zapomnieniu. „Taka indywidualność, takie życie zasługują ze wszech miar na to, by weszły na stałe do świadomości następnych pokoleń” – to słowa prof. Janiny Wiercińskiej, które pozostają nadal aktualne, a mamy nadzieję, że praca autorów wielotomowej *Bibliografii Andriollego* uzasadni również ich znaczenie. Poszczególne tomy *Bibliografii Andriollego* będą powstawać w oparciu o kwerendę w różnych zasobach bibliotecz-

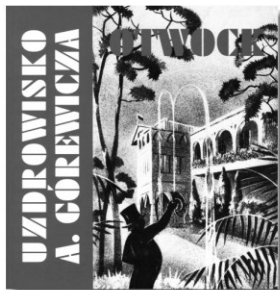
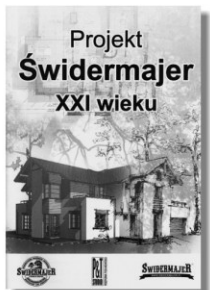
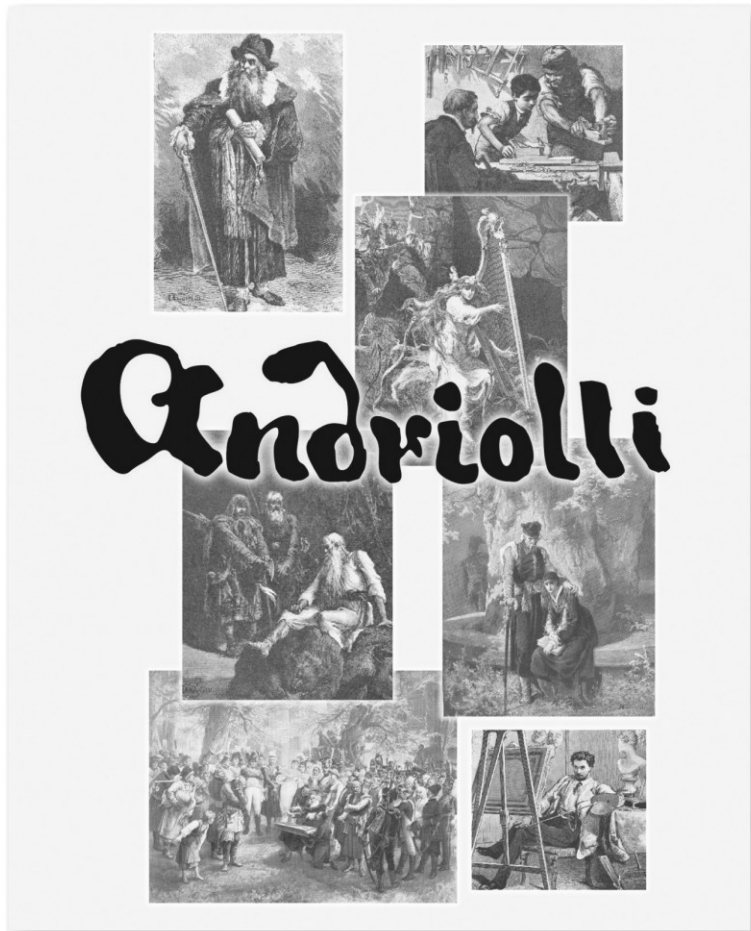
nych, archiwalnych, muzealnych, a także z uwzględnieniem prywatnych kolekcji w kraju i za granicą. Prace nad przygotowaniem następnych tomów prowadzi równocześnie kilku autorów we współpracy z zespołem redakcyjnym. Nad całością merytorycznie czuwa rada programowa, której przewodniczy prof. dr hab. Andrzej Kazimierz Olszewski. Inicjatorem powstania serii wydawniczej i wydawcą *Bibliografii Andriollego* jest Robert Lewandowski, założyciel biograficznego Muzeum Elwiro Michała Andriollego w Józefowie.

Autorem i pomysłodawcą powstania pierwszego tomu w serii *Bibliografia Andriollego* – bibliografii podmiotowo-przedmiotowej obejmującej *Druki zwarte* oraz *Warszawskie tygodniki ilustrowane* („Tygodnik Ilustrowany”, „Kłosa”, „Biesiada Literacka”) – jest Robert Beller. Autor opracowania korzystał ze zbiorów biblioteki Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie i katalogów Biblioteki Narodowej w Warszawie, a najważniejsze i dostępne w Polsce tytuły opisywał z autopsji. Przeprowadził również bibliograficzne badania obejmujące wybrane polskojęzyczne tytuły prasowe ukazujące się w Warszawie w latach 1870–1900: „Biesiada Literacka”, „Kłosa” i „Tygodnik Ilustrowany”. Poszukiwania online w zdigitalizowanych zasobach światowych bibliotek doprowadziły Roberta Bellera do odnalezienia wydań druków zwartych zawierających ilustracje Andriollego, które nie zostały dotychczas uwzględnione w polskich katalogach, bądź też dostarczyły wielu ciekawych materiałów o artyście. Szczególnie cennym narzędziem pracy w bibliotekach europejskich i amerykańskich okazał się katalog WorldCat. Wiele ciekawych informacji zostało odnalezionych w brytyjskim katalogu Copac, polskiej Polonie, ogólnodostępnej Europeanie czy francuskiej Gallice oraz Bibliothèque nationale de France, a także w zbiorach niemieckich i czeskich bibliotek.

Bibliografia Andriollego powstaje dzięki finansowemu zaangażowaniu Fundacji Andriollego i wolontariuszy, którym w tym miejscu składamy podziękowania. Czytelnikom dziękujemy za wszelkie uwagi i opinie. Kolekcjonerom oraz instytucjom dziękujemy za udostępnienie eksponatów i zasobów. Darczyńcom dziękujemy za finansowe wsparcie, a wszystkich zainteresowanych rozwojem przedsięwzięcia zapraszamy na www.andriolli.pl

Robert Lewandowski
roblewandowski@wp.pl

Największy wybór książek

Wydawnictwa Świdermajer
na temat

życia i twórczości E.M. Andriollego,
nadświdrzańskiej architektury znanej jako „świdermajer”,
historii wilegiatur oraz podwarszawskich letnisk z przełomu XIX i XX wieku

oferuje:

Księgarnia Józefów

05-420 Józefów, ul. Piłsudskiego 108

tel.: 22 610 84 31

ŚWIDERMAJER[®]
WYDAWNICTWO
Historia & Architektura
 Tel. +48 605 035 774, www.swidermajer.pl

Muzeum
Elwiry Michała Andriollego

www.andriolli.pl

FUNDACJA
ANDRIOLLEGO

www.swidermajer.pl

ŚWIDERMAJER[®]
WYDAWNICTWO